

Työsuhdeopas opetushenkilöstön esimiehille

Ammattikorkeakoulut

LUKIJALLE

Tämä opas on tehty tueksi ja työvälineeksi ammattikorkeakoulujen opettajien työsuhteisiin liittyvissä kysymyksissä.

Oppaan alussa käsitellään ammattikorkeakoulun opettajan kelpoisuutta ja opettajan tehtäviä sekä työlainsäädäntöön liittyviä asioita, kuten työsopimusta ja työsuhteen ehtoja. Kolmannesta luvusta alkaen käydään läpi opettajien työaika- ja palkkausta koskevia kysymyksiä.

Tämän oppaan ovat laatineet yhteistyössä Avaintyönantajat AVAINTA ry ja Opetusalan ammattijärjestö OAJ.

Avaintyönantajat AVAINTA ry

Opetusalan ammattijärjestö OAJ ry

Avaintyönantajat AVAINTA ry
Helsinki 2016

ISBN: 978-952-293-357-7 (verkkojulkaisu)

Avaintyönantajat AVAINTA ry
Toinen linja 14
00530 HELSINKI
09 7711
www.avainta.fi

Sisältö

1	Opetushenkilöstön kelpoisuusvaatimukset	5
1.1	Yleistä	5
1.2	Opettajien kelpoisuusvaatimukset	5
1.3	Ammatillisen opettajankoulutuksen opettajien kelpoisuusvaatimukset	5
1.4	Muut vaatimukset	6
1.5	Muu opetushenkilöstö	6
2	Opettajan tehtävät	7
2.1	Yleiset velvollisuudet	7
2.2	Työsopimus ja työsuhteen keskeiset ehdot	7
2.2.1	Työsopimuksen muoto ja kesto	7
2.2.2	Koeaika	7
2.2.3	Työsuhteen keskeiset ehdot	8
3	AVAINOTES:n soveltaminen	9
3.1	Soveltamisala	9
3.2	Opettaja ja sivutoiminen tuntiopettaja	9
3.2.1	Taustaa	9
3.2.2	Täysi työaika	9
3.2.3	Osa-aikaisuus	10
3.2.4	Muuttaminen osa-aikaiseksi	10
3.2.5	Sivutoiminen tuntiopettaja	10
4	Työaika	11
4.1	Yleistä työajasta	11
4.2	Vapaajaksot	11
4.2.1	Vapaajakson käsitteestä	11
4.2.2	Vapaajakson antaminen ja sijoittaminen	11
4.3	Työaikasuunnitelma	12
4.3.1	Työaikasuunnitelma laaditaan koko työajalle	12
4.3.2	Työaikasuunnitelman valmistelu ja vahvistaminen	13
4.3.3	Työaikasuunnitelman seuranta	13
4.3.4	Työaikasuunnitelman muuttaminen ja vuosityöajan ylittyminen	13
5	Palkka	15
5.1	Palkan muodostuminen	15
5.2	Palveluvuosien vaikutus palkkaan	15
5.3	Henkilökohtaisen peruspalkan määrääminen	16
5.3.1	Yleistä	16
5.3.2	Saatavuuslisä	16
5.3.3	Tekniikan alan saatavuuslisä	16
5.4	Päivä- ja tuntipalkan laskeminen	16
5.5	Epäpätevän opettajan palkka	17

6	Työaikakorvaukset ja -lisät	18
6.1	Työajan ylityskorvaus.....	18
6.2	Työajan ylityskorvaus työvuotta lyhyemmässä palvelussuhteessa	18
6.3	Lyhytaikaisessa työsuhteessa olevan kesävapaakorvaus	19
6.4	Epämukavan työajan lisät	19
7	Tekniikan laboratorio- ja harjoitteluinsinöörien työaika ja palkkaus.....	20
7.1	Kokonaistyoaika	20
7.2	Vuotuisen työajan laskeminen	20
7.3	Palkkaus.....	20
8	Ammattikorkeakouluja koskevan osion lisäksi sovellettavat AVAINOTES:n ja AVAINTES:n määräykset.....	21
8.1	AVAINOTES:n määräykset.....	21
8.2	AVAINTES:n määräykset.....	21
9	Säädöksiä	22

1 Opetushenkilöstön kelpoisuusvaatimukset

1.1 Yleistä

Ammattikorkeakoulussa on ammattikorkeakoululain (932/2014) 22 §:n mukaan yliopettajia, lehtoreita ja muuta opetus- ja tutkimushenkilöstöä.

Opettajien kelpoisuusvaatimuksista on säädetty ammattikorkeakouluasetuksen (1129/2014) 17 ja 18 §:ssä. Asetuksen 18 §:ssä säädetään ammatillisen opettajankoulutuksen opettajien kelpoisuusvaatimuksista ja 17 §:ssä muiden opettajien kelpoisuusvaatimuksista.

1.2 Opettajien kelpoisuusvaatimukset

Ammattikorkeakoulun yliopettajalta vaaditaan soveltuva jatkotutkintona suoritettu lisensiaatin tutkinto tai tohtorin tutkinto. Lehtorilta vaaditaan soveltuva ylempi korkeakoulututkinto. Kukin ammattikorkeakoulu päättää, minkä alojen tutkintoja se pitää soveltuvina eri tilanteissa.

Edellä mainituista tutkintoja koskevista pääsäännöistä poiketen voidaan erityisestä syystä yliopettajan toimeen kuitenkin ottaa ylemmän korkeakoulututkinnon suorittanut henkilö ja lehtorin toimeen henkilö, joka ei ole suorittanut ylempää korkeakoulututkintoa, jos henkilö on erittäin hyvin perehtynyt toimen tehtävälleen.

Yliopettajalta ja lehtorilta, jonka opetustehtävään pääosin kuuluu ammattiopintojen järjestäminen, vaaditaan lisäksi vähintään kolmen vuoden käytännön kokemus tutkintoa vastaavissa tehtävissä. Oikeuskäytännössä (KHO 28.1.2010 T 132) on katsottu, että vaadittu käytännön kokemus voi olla hankittu myös ennen ylemmän korkeakoulututkinnon ja sen lisäksi mahdollisesti suoritettua alemman korkeakoulututkinnon suorittamista.

Ennen kuin käsi- ja taideteollisuusalan, viestintä- ja kuvataidealan, teatteri- ja tanssialan tai musiikkialan yliopettajan tai lehtorin toimi julistetaan haettavaksi, ammattikorkeakoulu voi päättää, että hakijoilta vaaditaan edellä mainittujen vaatimusten sijasta tehtävän hoitamisen edellyttämät taiteelliset ansiot. Mikäli ammattikorkeakoulu niin päättää, kyseisten alojen hakijoiden kelpoisuusvaatimuksina voidaan pitää ainoastaan tehtävän hoitamisen edellyttämiä taiteellisia ansioita.

1.3 Ammatillisen opettajankoulutuksen opettajien kelpoisuusvaatimukset

Yliopettajalta vaaditaan soveltuva jatkotutkintona suoritettu lisensiaatin tutkinto tai tohtorin tutkinto. Lehtorilta vaaditaan soveltuva ylempi korkeakoulututkinto.

Edellä mainituista tutkintoja koskevista pääsäännöistä poiketen voidaan erityisestä syystä yliopettajan toimeen kuitenkin ottaa ylemmän korkeakoulututkinnon suorittanut henkilö ja lehtorin toimeen henkilö, joka ei ole suorittanut ylempää korkeakoulututkintoa, jos henkilö on erittäin hyvin perehtynyt toimen tehtävälleen.

Yliopettajalta ja lehtorilta vaaditaan lisäksi ammattikorkeakoulun tai ammatillisen koulutuksen opettajan kelpoisuus ja vähintään kolmen vuoden opettajakokemus ammattikorkeakoulussa tai ammatillisessa oppilaitoksessa.

1.4 Muut vaatimukset

Ammattikorkeakouluasetuksen kelpoisuusvaatimuksissa opettajilta ei enää aikaisemmasta poiketen vaadita pedagogisia opintoja tai tiettyä kielitaitoa.

Ammattikorkeakoulu voi asetuksessa mainittujen kelpoisuusvaatimusten lisäksi edellyttää opettajalta pedagogisten opintojen suorittamista. Kyseinen kelpoisuusvaatimus voidaan sisällyttää esimerkiksi ammattikorkeakoulun johtosääntöön tai muuhun sisäiseen määräykseen.

Avaintyöntajien opetusalan työehtosopimuksen (AVAINOTES) ammattikorkeakouluja koskevan osion 3 §:n 5 kohdan mukaan sellaisen opettajan, jolla ei ole toimen kelpoisuusehdoissa säädettyä pätevyyttä samoin kuin sellaisen opettajan, joka ei ole suorittanut vähintään 35 opintoviikon laajuista opettajankoulutusta tai vähintään 60 opintopisteen laajuista opettajankoulutusta, vähimmäispalkka on 6–20 prosenttia edellä olevaa pienempi. Opettajankoulutuksen puuttumisesta tehtävä vähennys ei kuitenkaan koske asetuksen 259/1995 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettua ammattikorkeakoulun perustana olevasta ammatillisesta oppilaitoksesta siirtynyttä opettajaa.

Ammattikorkeakoulu voi lisäksi edellyttää, että opettaja hallitsee ammattikorkeakoulun opetuskielen tai sen kielen, jolla hänet on määrätty antamaan opetusta.

1.5 Muu opetushenkilöstö

Muiden kuin yliopettajien ja lehtoreiden kelpoisuusvaatimuksista ei ole säädetty ammattikorkeakoululais- tai -asetuksessa.

Ammattikorkeakoulu voi myös käyttää luennoitsijoita. Luennoitsijat eroavat sivutoimisista tuntiopettajista siten, että he ovat lähinnä eri ammattialojen erityisasiantuntijoita. Lisäksi heidän tuntimääränsä on yleensä vähäinen. Luennoitsijajärjestelmä mahdollistaa sen, että ammattikorkeakoulu voi käyttää elinkeino- ja työelämän sekä tiede- ja taidekorkeakoulujen asiantuntijoita.

Ammattikorkeakoulu ja luennoitsija sopivat erikseen tehtävästä tai toimeksiannosta maksettavasta palkkiosta. Palkkion maksamisperusteesta on hyvä mainita luennoitsijan kanssa tehtävässä sopimuksessa.

2 Opettajan tehtävät

2.1 Yleiset velvollisuudet

Työntekijän on tehtävä työnsä huolellisesti noudattaen niitä määräyksiä, joita työnantaja antaa toimivaltansa mukaisesti työn suorittamisesta. Työntekijän on toiminnassaan vältettävä kaikkea, mikä on ristiriidassa hänen asemassaan olevalta työntekijältä kohtuuden mukaan vaadittavan menettelyn kanssa.

Työntekijän on noudatettava työtehtävien ja työolojen edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta sekä huolehdittava käytettävissään olevin keinoin niin omasta kuin työpaikalla olevien muiden työntekijöiden turvallisuudesta. Työntekijän on ilmoitettava työnantajalle työpaikan rakenteissa, koneissa, laitteissa sekä työ- ja suojeluvälineissä havaitsemistaan vioista ja puutteellisuuksista, joista saattaa aiheutua tapaturman tai sairastumisen vaaraa.

Työntekijä ei saa tehdä toiselle sellaista työtä tai harjoittaa sellaista toimintaa, joka huomioon ottaen työn luonne ja työntekijän asema ilmeisesti vahingoittaa hänen työnantajaansa työsuhteissa noudatettavan hyvän tavan vastaisena kilpailutekona. Työntekijä ei saa työsuhteen kestäessä ryhtyä kilpailevan toiminnan valmistelemiseksi sellaisiin toimenpiteisiin, joita edellä mainittu huomioon ottaen ei voida pitää hyväksyttävänä.

Työntekijä ei saa työsuhteen kestäessä käyttää hyödykseen tai ilmaista muille työnantajan ammatti- ja liikesalaisuuksia. Jos työntekijä on saanut tiedot oikeudettomasti, kiello jatkuu myös työsuhteen päättymisen jälkeen.

Opettajan tehtävistä voidaan määrätä tarkemmin esimerkiksi ammattikorkeakoulun johto- ja tutkintosäännöissä sekä muissa mahdollisissa säännöissä.

2.2 Työsopimus ja työsuhteen keskeiset ehdot

2.2.1 Työsopimuksen muoto ja kesto

Opettajan kanssa tehdään työsopimus, joka voidaan tehdä kirjallisesti, suullisesti tai sähköisesti. Kirjallinen muoto on kuitenkin suositeltava. Työsopimuksesta tulee erottaa lukuvuosittain tehtävä työaika-suunnitelma, joka on työnantajan vahvistama suunnitelma opetus- ja ohjaustyön määrästä sekä opettajan muista tehtävistä.

Työsopimus on voimassa toistaiseksi, jollei sitä ole perustellusta syystä tehty määräaikaiseksi. Työnantajan aloitteesta ilman perusteltua syytä tehtyä määräaikaista työsopimusta on pidettävä toistaiseksi voimassa olevana. Toistuvien määräaikaisten työsopimusten käyttö ei ole sallittua silloin, kun määräaikaisten työsopimusten lukumäärä tai niiden yhteenlaskettu kesto taikka niistä muodostuva kokonaisuus osoittaa työnantajan työvoimatarpeen pysyväksi.

Toistaiseksi tehty työsopimus on molemmin puolin irtisanottavissa. Määräaikainen työsopimus päättyy ilman irtisanomista määräajan päättyessä tai sovitun työn valmistuessa. Myös määräaikaiseen työsopimukseen voidaan kuitenkin ottaa irtisanomisehto.

2.2.2 Koeaika

Työnantaja ja työntekijä voivat sopia työnteon aloittamisesta alkavasta koeajasta työsopimuslain (55/2001) 1 luvun 4 §:n mukaisesti. Pääsääntö on, että koeaika voi olla enintään neljän kuukauden pituinen. Kahdeksaa kuukautta lyhyemmässä määräaikaisessa työsuhteessa koeaika saa olla enintään puolet työsopimuksen kestosta.

Koeajan kuluessa työsopimus voidaan molemmin puolin purkaa. Työsopimusta ei saa kuitenkaan purkaa syrjivillä tai muutoinkaan koeajan tarkoitukseen nähden epäasiallisilla perusteilla.

2.2.3 Työsuhteen keskeiset ehdot

Jos työnteon keskeiset ehdot eivät käy ilmi kirjallisesta työsopimuksesta, työnantajan on työsopimuslain 2 luvun 4 §:n mukaan annettava työntekijälle, jonka työsuhde on voimassa toistaiseksi tai yli kuukauden pituisen määräajan, kirjallinen selvitys työnteon keskeisistä ehdoista viimeistään ensimmäisen palkanmaksukauden päättymiseen mennessä. Jos työntekijä on alle kuukauden pituisissa määräaikaisissa työsuhteissa saman työnantajan kanssa toistuvasti samoin ehdoin, on työnantajan annettava selvitys työnteon keskeisistä ehdoista viimeistään kuukauden kuluttua ensimmäisen työsuhteen alkamisesta. Sopimussuhteiden toistuessa selvitystä ei tarvitse antaa uudelleen, ellei työnteon ehdoissa ole tapahtunut muutoksia. Vähintään kuukauden jatkuvassa ulkomaantyössä selvitys on annettava hyvissä ajoin ennen kuin työntekijä matkustaa työkohteeseen.

Selvitys voidaan antaa yhdellä tai useammalla asiakirjalla tai viittaamalla työsuhteessa sovellettavaan lakiin tai työehtosopimukseen. Selvityksestä on käytävä ilmi ainakin:

1. työnantajan ja työntekijän koti- tai liikepaikka
2. työnteon alkamisajankohta
3. määräaikaisen työsopimuksen määräaikaisuuden peruste ja sopimuksen päättymisaika tai sen arvioitu päättymisaika
4. koeaika
5. työntekopaikka tai jos työntekijällä ei ole pääasiallista kiinteää työntekopaikkaa, selvitys niistä periaatteista, joiden mukaan työntekijä työskentelee eri työkohteissa
6. työntekijän pääasialliset työtehtävät
7. työhön sovellettava työehtosopimus
8. palkan ja muun vastikkeen määräytymisen perusteet sekä palkanmaksukausi
9. säännöllinen työaika
10. vuosiloman määräytyminen (ammattikorkeakoulun opettajilla ei ole oikeutta vuosilomaan, vaan he ovat ammattikorkeakouluja koskevan osion vapaaajaksojärjestelmän piirissä)
11. irtisanomisaika tai sen määräytymisen peruste
12. vähintään kuukauden kestävässä ulkomaantyössä työn kesto, valuutta, jossa rahapalkka maksetaan, ulkomailla suoritettavat rahalliset korvaukset ja luontoisedut sekä työntekijän kotiuttamisen ehdot.

Työnantajan on lisäksi annettava työntekijälle kirjallinen selvitys työnteon ehdon muutoksesta niin pian kuin mahdollista, viimeistään kuitenkin muutosta seuraavan palkanmaksukauden päättyessä, jollei muutos johdu lainsäädännön tai työehtosopimuksen muuttamisesta.

3 AVAINOTES:n soveltaminen

3.1 Soveltamisala

Ammattikorkeakoulun opetushenkilöstön työsuhteen ehtoihin sovelletaan pääsääntöisesti AVAINOTES:n opetusalan työehtosopimuksen ammattikorkeakouluja koskevaa osiota. Tämän lisäksi ammattikorkeakoulun opetushenkilöstön työsuhteen ehtoihin sovelletaan AVAINOTES:n yleisen osan 1, 2, 6, 7, 8, 9, 21 ja 25 §:iä sekä soveltuvien osien Avaintyöntekijät AVAINOTES ry:n työehtosopimusta (AVAINOTES).

AVAINOTES:n ammattikorkeakouluja koskevaa osiota sovelletaan

- 1 600 tunnin vuosityöaikaan tekevään yliopettajaan ja lehtoriin,
- osa-aikaiseen yliopettajaan ja lehtoriin,
- täyttä työaikaan tekevään tuntiopettajaan,
- osa-aikaiseen tuntiopettajaan, jonka vuosityöaika on vähintään 760 tuntia työvuodessa tai vähintään keskimäärin 19 tuntia viikossa sekä
- sivutoimiseen keskimäärin alle 19 tuntia viikossa tekevään tuntiopettajaan (vain 7 c §).

3.2 Opettaja ja sivutoiminen tuntiopettaja

3.2.1 Taustaa

Tässä oppaassa opettajalla tarkoitetaan yliopettajaa, lehtoria, täyttä työaikaan tekevää tuntiopettajaa ja osa-aikaista tuntiopettajaa. Näistä tulee erottaa sivutoiminen tuntiopettaja, jota koskee ainoastaan AVAINOTES:n ammattikorkeakouluja koskevan osion 7 c §.

Tässä luvussa pyritään selvittämään täyttä työaikaan tekevän ja osa-aikaisen opettajan käsitteiden käyttötarkoitukset ja keskinäiset erot.

Täyttä työaikaan ja osa-aikaisuutta ei tule sekoittaa käsitteisiin päätoimisuus ja sivutoimisuus. Ammattikorkeakouluja koskeva osio ei tunne päätoimisuuden tuntiopettajan käsitettä. Kaikki ammattikorkeakoulun täyttä työaikaan tekevät ja osa-aikaiset tuntiopettajat ovat päätoimisessa työsuhteessa. Näihin opettajiin ei sovelleta mitään osin AVAINOTES:n yleisen osan 6 luvun 23 ja 24 §:n määräyksiä päätoimisista ja sivutoimisista tuntiopettajista. Päätoimisuuden työsuhteen käsitettä tarvitaan ammattikorkeakouluja koskevassa osiossa ainoastaan laskettaessa palveluaikaa AVAINOTES:n yleisen osan vuosisidonnaista lisää koskevan 6 §:n 3-6 kohtien mukaisesti.

3.2.2 Täysi työaika

Yliopettajan ja lehtorin vuosityöaika on 1 600 tuntia, ellei hänen kanssaan sovita tätä lyhyemmästä vuosityöajasta. Ammattikorkeakoulun opettaja, jonka vuosityöaika on 1 600 tuntia vuodessa, on täyttä työaikaan tekevä.

Henkilö voidaan ottaa täyttä työaikaan tekeväksi opettajaksi myös vuotta lyhyempään työsuhteeseen. Tällöin työjaksojen työajaksi on vahvistettu keskimäärin 8 tuntia päivässä ja/tai 40 tuntia viikossa. Jos keskimääräinen päivä/viikkotyöaika on työjaksojen aikana tätä lyhyempi, työ on osa-aikaista.

Esimerkki

Vuotta lyhyempi työsuhte

Luonnontieteiden alan lehtori otetaan kokoaikaiseen työsuhteeseen 1.10.–3.6. väliseksi ajaksi. Kokoajan ajaksi on 32 ammattikorkeakoulun työviikkoa. 1 600 tunnin vuosityöaikaan vastaa ko. ajanjaksolla 1 280 tunnin työaika (40 tuntia viikossa x 32 työviikkoa).

Tuntiopettaja, jonka työaika on AVAINOTES:n ammattikorkeakouluja koskevan osion 1600 tunnin vuosi-työaika, on täyttä työaikaa tekevä.

3.2.3 Osa-aikaisuus

Osa-aikaisen tuntiopettajan työaika on vähintään 760 tuntia vuodessa tai vähintään keskimäärin 19 tuntia viikossa. Tällainen osa-aikainen opettaja on päätoimisessa työsuhteessa. Mikäli opettaja otetaan osa-aikaiseksi tuntiopettajaksi, hänen työaikansa voi vaihdella 760 tunnin ja alle 1 600 tunnin välillä, ellei työaikaa ole työsopimuksessa tarkemmin rajattu.

Jos osa-aikaiseksi tuntiopettajaksi otetun opettajan, jonka vuosityöaika on vähintään 760 tuntia työvuodessa tai vähintään keskimäärin 19 tuntia viikossa, tuntimäärä jää alle edellä mainittujen, palkka maksetaan kuitenkin osa-aikaisuuden alarajan mukaisesti. Jos työsopimuksessa on sovittu osa-aikaisuuden alarajaa korkeammasta työajasta, maksetaan palkka sovittun työajan mukaisesti. Osa-aikaisuuden alarajan alittavan tuntimäärän mukaisen palkan maksaminen edellyttää palvelussuhteen muuttamista sivutoimiseksi irtisanomisperusteella tai lomauttamista.

Opettajan työaika ja palkka tasoitetaan työvuoden ajalle. Työvuosi voidaan ammattikorkeakoulussa määritellä lukuvuodeksi tai kalenterivuodeksi. Mikäli opettajan palvelussuhde on työvuotta lyhyempi, työaika ja palkka tasoitetaan palvelussuhteen ajalle.

3.2.4 Muuttaminen osa-aikaiseksi

Täyttä työaikaa tekevän (1 600 tuntia vuodessa) työntekijän työsuhte voidaan muuttaa osa-aikaiseksi esimerkiksi seuraavissa tapauksissa:

1. Työ tai taloudellinen mahdollisuus teettää työtä vähenee osittain tilapäisesti. Opettaja voidaan lomauttaa työsopimuslain mukaan (TSL 5:2.1 kohta 2).
2. Työ tai taloudellinen mahdollisuus teettää työtä vähenee osittain lopullisesti. Opettajan työaika muutetaan osa-aikaiseksi työsopimuslain mukaan lomauttamalla tai osa-aikaistamalla (TSL 5:2.1 kohta 1 ja TSL 7:11).
3. Työnantaja myöntää opettajan hakemuksesta hänelle osittaisen työloman (esim. opintojen suorittamista tai muuta syytä varten).
4. Opettaja ja työnantaja sopivat osa-aikatyöstä määräaikaisesti tai pysyvästi osa-aikaeläkkeen tai muun syyn vuoksi.

Ammattikorkeakoulun opettajien palveluajan laskemisessa noudatetaan AVAINOTES:n yleisen osan vuosisidonnaista lisää koskevan 6 §:n 3–6 kohtia. Palveluajan laskentaa tarvitaan vähimmäispalkan määrittelyssä (ks. AVAINOTES:n palkkaliite). Palveluaikaa laskettaessa huomioidaan 3 kohdan mukaan vain päätoiminen palvelus. Mikäli ammattikorkeakoulun opettajan keskimääräinen työaika esimerkiksi edellä mainituista osa-aikaistamissyistä jää alle 19 tunnin viikossa, ei palvelusta pidetä päätoimisena. Palvelus on päätoimista, mikäli opettajan keskimääräinen viikkotyöaika on vähintään 19 tuntia.

3.2.5 Sivutoiminen tuntiopettaja

Tuntiopettaja on sivutoiminen, kun hänen työaikansa on keskimäärin alle 19 tuntia viikossa. Sivutoimisen tuntiopettajan työsuhteen ehdot määräytyvät ammattikorkeakouluja koskevan osion 7 c §:n mukaan.

Sivutoimiselle tuntiopettajalle maksetaan tuntipalkkio jokaiselta pidetyltä opetustunnilta. Mikäli sivutoimisen tuntiopettajan tuntimäärä ylittää keskimäärin vähintään 19 tuntiin viikossa koko työsuhteen ajalle tasoitettuna, työsuhteen ehdot määräytyvät kuten osa-aikaisella tuntiopettajalla. Jos sivutoiminen tuntiopettaja on otettu toistaiseksi voimassa olevaan työsuhteeseen, tarkastelujakso on työvuosi.

4 Työaika

4.1 Yleistä työajasta

Työvuosi jakaantuu työjaksoihin ja vapaajaksoihin. Vapaajaksoja on vuodessa yhteensä 12 viikkoa ja muulle ajalle sijoitetaan työnantajan määrättävissä oleva työaika.

Tekniikan ja liikenteen koulutuslalla työnantajan määrättävissä olevaa työaikaa voidaan sijoittaa edellä mainitusta poiketen 35 viikolle, jollei opettajan kanssa ole sovittu työajan sijoittamisesta useammille viikoille.

Työaika voi vaihdella eri viikoilla, kunhan vuositasolla päädytään opettajalle vahvistettuun vuosituntimäärään. Työaikaa määrättäessä tulee ottaa huomioon työsuojelulliset näkökohdat eli pyrkiä välttämään kohtuuttomia viikkotyöaikoja.

Vuosityöaika on yhteensä 1 600 tuntia. 400 tunnin osalta opettaja saa määrätä tehtävän työn ajan ja paikan. Loput työajasta (1 200 tuntia) on niin sanottua sidottua työaikaa, jonka osalta työnantaja voi määrätä sen ajan ja/tai paikan.

Jos koko työaika (1 600 tuntia) sijoitetaan esimerkiksi 40 viikolle, teoreettinen viikkotyöaika on 40 tuntia viikossa. Tällöin 30 tuntia on työnantajan ajan ja paikan suhteen määrättävissä olevaa ja 10 tuntia opettajan ajan ja paikan suhteen valinnaista työaikaa. Teoreettisella työajalla tarkoitetaan sitä, että opettajan omaavalintaisen työajan osuutta on tarkasteltu ikään kuin sekin tehtäisiin kokonaisuudessaan a.o. viikoilla, vaikka asia ei käytännössä näin olisikaan. Jos työnantaja sijoittaa määrättävissään olevan työajan lyhyemmälle ajanjaksolle, esim. 37, 38 tai 39 viikolle, teoreettisen viikkotyöajan määrä muuttuu vastaavasti suuremmaksi.

Työaika ja vapaajaksot sijoittuvat samalle työvuodelle (kalenterivuosi tai lukuvuosi).

4.2 Vapaajaksot

4.2.1 Vapaajakson käsitteestä

Vuosilomalakia tai AVAINTES:n vuosilomamääräyksiä ei sovelleta opettajiin, eikä ammattikorkeakoulun opettajilla ole vuosilomaa. Sen sijaan heille annetaan työvuoden aikana vapaajaksoja, jotka eivät perustu ansaintaan. Oikeus vapaajaksoihin perustuu AVAINOTES:n ammattikorkeakouluja koskevassa osiossa sovittuun työaikajärjestelmään.

Sen jälkeen, kun vapaajaksojen sijoittuminen on vahvistettu, vapaajaksot eivät siirry esimerkiksi opettajan sairausloman vuoksi. Työnantajalla ei ole oikeutta sairausvakuutuslain mukaiseen päivärahaan kesävapaajakson alusta alkaen 30 ensimmäisen arkipäivän ajalta.

4.2.2 Vapaajakson antaminen ja sijoittaminen

Opettajalle on annettava 2.5.–30.9. välisenä aikana kahdeksan viikon (56 kalenteripäivää) pituinen vapaajakso. Vapaajakso voidaan antaa korkeintaan kahdessa osassa. Vapaajaksojen kalenteripäiviin luetaan kaikki vapaajaksoon sisältyvät päivät, eli siis myös lauantait, sunnuntait ja arkipyhät. Luonnonvara-alan opetustyön alan luonteesta johtuen työnantaja voi poiketa edellä olevasta ajoituksesta.

Opettajalle on lisäksi annettava 1.10.–1.5. välisenä aikana neljän viikon (28 kalenteripäivää) pituinen vapaajakso ammattikorkeakoulun toiminnan kannalta sopivana aikana, ja se voidaan antaa enintään neljässä jaksossa. Sopivana aikana voidaan pitää muun muassa opiskelijoiden loma-aikaa.

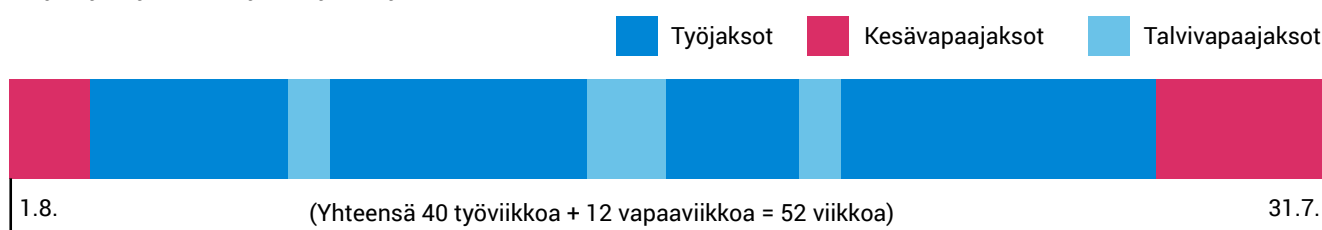
Opettaja ja työnantaja voivat sopia vapaajaksojen jaksotuksesta ja sijoituksesta edellä mainitusta

poiketen. Esimerkiksi kesävapajakso tai sen osa voidaan sopia syksyllä ja/tai keväälle tai sitä voidaan jakaa kahden osan asemasta kolmeen osaan. Vapajaksojen kokonaispituuden (12 viikkoa / 84 päivää) lyhentämisestä ei kuitenkaan voida sopia.

Vapajaksojen sijoitusajankohdassa ja jaksottamisessa on joustomahdollisuutta, koska niistä voidaan sopia opettajan ja työnantajan kanssa. Jos toiminnalliset tarpeet eivät edellytä vapajaksojen muunlaista sijoittamista, voidaan vapaajaksot vahvistaa esimerkiksi kyseessä olevan ammattikorkeakoulun yleisinä vapaajaksoaikoina.

Esimerkki 1

Työajan ja vapaajaksojen sijoittaminen lukuvuodelle

Esimerkki 2

Työajan ja vapaajaksojen sijoittaminen kalenterivuodelle

4.3 Työaikas suunnitelma

4.3.1 Työaikas suunnitelma laaditaan koko työajalle

Opettajalle vahvistetaan ennen työkauden alkua työaikas suunnitelma koko työajalle. Täyttä työaikaa tekeväälle opettajalle vahvistetaan työaikas suunnitelma 1 600 tunnille.

Työn tekemisen ajan ja paikan suhteen opettajan valinnasta työaikaa on 25 prosenttia työajasta. Täyttä työaikaa tekevällä opettajalla työn ajan ja paikan suhteen valinnainen työaika on siten 400 tuntia. Työaikas suunnitelma sisältää lisäksi työ- ja vapaajaksojen ajankohdat.

Työaikas suunnitelma sisältää opetus- ja ohjaustyön määrän sekä opettajan muut tehtävät. Paikallisesti voidaan työaikas suunnitelmassa yleisluontoisesti tai yksityiskohtaisemmin määrätä, minkä töiden osalta työnantaja määrää työn tekemisen ajan ja paikan (pääsääntöisesti 1 200 tuntia, mutta tekniikan ja liikenteen koulutuslalla 1 000–1 200 tuntia) ja mitkä työt tehdään opettajan omaehtoisena aikana opettajan valitsemassa paikassa (pääsääntöisesti 400 tuntia, mutta tekniikan ja liikenteen koulutuslalla 400–600 tuntia).

Työaikasuunnitelmaan voidaan myös halutessa varata aikaa työkauden kuluessa mahdollisesti ilmaantuvien yllättävien tehtävien hoitamiseen. Varauksen suuruus on paikallisen työnantajan päätettävissä oleva tarkoituksenmukaisuuskysymys.

Tekniikan ja liikenteen koulutuslalla opettajan työn ajan ja paikan suhteen valinnainen työaika on 600 tuntia. Opettajan kanssa voidaan sopia tätä pienemmästä tuntimäärästä siten, että opettajan työn ajan ja paikan suhteen valinnainen työaika on kuitenkin vähintään 400 tuntia.

Vaikka opettajalla on ajan ja paikan suhteen omavalintaista työaikaa, opettaja ei voi täysin vapaasti valita esimerkiksi tietyn työn tekemisen ajankohtaa. Opettajan tulee suunnitella omavalintaisen työajan ajankohta noudattaen esimerkiksi ammattikorkeakoulun asettamia määräaikoja.

4.3.2 Työaikasuunnitelman valmistelu ja vahvistaminen

Työaikasuunnitelma valmistellaan yhdessä työnantajan edustajan ja opettajan kanssa. Työnantaja vahvistaa työt päätehtävittäin (esimerkiksi opetus ja ohjaus, kehittämis- tai projektitehtävä, jne.) sekä vapaajaksojen sijoittumisen. Kullekin päätehtävälle vahvistetaan siihen käytettävä työtuntimäärä. Työnantaja määrittää työhön tarvittavan ajan. Myös mahdollisiin luottamusmiestehtäviin varattava aika vahvistetaan työaikasuunnitelmassa (ks. AVAINOTES:n yleisen osan 25 §).

4.3.3 Työaikasuunnitelman seuranta

Työaikasuunnitelman toteuttamista seurataan säännöllisesti (AVAINOTES:n ammattikorkeakouluja koskevan osion 2 §). Työaikasuunnitelman toteuttamista voidaan seurata esimerkiksi siten, että opettaja seuraa kuhunkin työtehtävään käyttämänsä todellista työaikaa. Opettajan esimies tarkistaa työaikasuunnitelman toteutumisen seurannan avulla säännöllisesti eli esimerkiksi kuukausittain.

Työajan seurannalla on tarkoitus huolehtia siitä, että työaikasuunnitelma vastaa todellista työaikatarkoitusta, eli ettei työaikasuunnitelma ole yli- eikä aliresursoitu. Työajan seurannan perusteella työaikasuunnitelmaan tehdään myös tarvittavat korjaukset.

Työajan seurannalla tarkoitetaan sekä ajan ja paikan suhteen valinnaisen työajan että niin sanotun sidotun työajan seuranta. Työaikasuunnitelman ja sen seurannan avulla voidaan myös antaa opettajalle palautetta esimerkiksi esimiehen ja alaisen välisissä keskusteluissa työnantajan odotuksista sekä opettajan oman työn organisoimisesta ja tehostamisesta.

4.3.4 Työaikasuunnitelman muuttaminen ja vuosityöajan ylittyminen

Työaikasuunnitelmaa muutetaan tarvittaessa työkauden aikana poistamalla tai vaihtamalla opettajalle määrättyjä tehtäviä tai määräämällä hänelle lisätehtäviä. Jos esimerkiksi työvuoden aikana näyttää siltä, että tehtäviin varattu aika on mitoitettu väärin tai että opettaja ei suoriudu työtehtävistään työnantajan odotusten mukaisesti, esimiehen on syytä puuttua asiaan ja antaa tarvittaessa ohjausta. Ohjauksen tarkoituksena on kiinnittää työntekijän huomio työn olennaisiin tehtäviin sekä vaadittavaan työn laatuun.

Työajan ylityskorvausta maksetaan koko lukuvuoden työssä olevalle vasta vuosityöajan (1 600 tuntia) ylittävältä osalta. Tämän edellytyksenä on, että työnantaja vahvistaa työaikasuunnitelmassa vuotuisen työajan yli 1 600 tunniksi. Työajan ylityksestä voidaan sopia opettajan kanssa esimerkiksi silloin, kun toinen opettaja ei sairautensa vuoksi pysty hoitamaan hänelle määrättyä opintojaksoa. Tällöin opintojakso joudutaan antamaan toiselle opettajalle. Mikäli 1 600 tuntia tällöin ylittyy, ylitys tulee korvata työajan ylityskorvauksena. Vaihtoehtoisesti lisätoita saaneen opettajan työaikaa voidaan järjestellä siten, ettei 1 600 tuntia ylity.

Mikäli työaika on vahvistettu alle 1 600 tunniksi ja opettajalle määrätään lisätehtävä, opettajan palkkaa tarkistetaan korottamalla osapalkkaa vahvistetun uuden työajan suhteessa 1 600 tuntiin. Vastaavasti jos

opettajan työaikaa vähennetään aiemmin vahvistetusta, opettajan palkkaa tarkistetaan suhteessa 1 600 tuntiin. Näissä tapauksissa kuukausipalkka tasoitetaan vastaamaan uutta työaikaa siten, että tasoitus tehdään koko työvuodelta (1.1.–31.12. tai 1.8.–31.7.). Jos työsuhde ei kestä koko työvuotta, tasoitus tehdään työsuhteen keston ajalta.

Työaikasuunnitelmaa muutetaan esimerkiksi seuraavissa tilanteissa:

1. Jokin työaikasuunnitelmassa määrätty tehtävä jää kokonaan tai osaksi pois ja sen tilalle määrätään jokin muu työmäärältään vastaavansuuruinen tehtävä.
2. Jokin työaikasuunnitelmassa määrätty tehtävä jää kokonaan tai osaksi pois ja vuosityöaikaa vastaavasti lyhennetään.
3. Työaikasuunnitelmassa vahvistettujen tehtävien lisäksi määrätään uusi tehtävä (esim. tiettyyn tehtävään 60 tunnin työajan ylitysmääräys).
4. Työaikasuunnitelman mukaiset tehtävät ovat entiset, mutta toimintaolosuhteissa on työaikasuunnitelman vahvistamisen jälkeen tapahtunut ennalta arvaamaton muutos, joka johtaa työmäärän lisääntymiseen tai vähentymiseen.

Esimerkki 1

Opettajalle on vahvistettu työaikasuunnitelmassa työvuodelle 1 600 tunnin työaika. Työajasta 80 tuntia on varattu opintokokonaisuuteen x. Opintokokonaisuus ei toteudukaan, mutta eräs toinen opettaja sairastuu siten, että opintokokonaisuus y sekä erään ryhmän projektitehtävien tarkastus ja arvostelu annetaan opettajalle. Työaikasuunnitelmaa muutetaan siten, että opintokokonaisuuden x tilalle vahvistetaan opintokokonaisuus y sekä projektitehtävien tarkastus ja arvostelu. Opettajan palkkaan työsuunnitelman muutos ei vaikuta.

Esimerkki 2

Osa-aikaiselle tuntiopettajalle on vahvistettu työaikasuunnitelmassa työvuodelle 1 520 tunnin työaika. Työnantajalla on tarve teettää erääseen projektiin liittyvä tehtävä, johon se resursoi 80 tuntia. Työnantaja antaa työn opettajalle. Työaikasuunnitelmaa muutetaan vahvistamalla työaika koko työvuodelle 1 600 tunniksi. Opettajan palkkaa oikaistaan koko työvuodelta siten, että hänelle maksetaan 1 600 tunnin mukaista kuukausipalkkaa aiemmin vahvistetun 1 520/1 600 sijasta.

Esimerkki 3

Opettajalle on vahvistettu työaikasuunnitelmassa työvuodelle 1 600 tunnin työaika. Ammattikorkeakoulu hyväksytään myöhemmin mukaan hankkeeseen X. Opettajalle annetaan lisätehtäväksi käynnistää ja koordinoida hanke. Tarkoitukseen varataan 80 tuntia. Hänelle annetaan lisätyömääräys muuttamalla työaikasuunnitelmaa. Lisätyötunneilta maksetaan tuntikorvaus, joka saadaan kertomalla varsinainen palkka 12:lla ja jakamalla tulos 1 600:lla.

5 Palkka

5.1 Palkan muodostuminen

Ammattikorkeakoulun opettajan palkkausmuoto on kuukausittainen kokonaispalkkaus. Sopimuksessa on sovittu ainoastaan kuukausittaisen kokonaispalkkauksen alimmasta euromäärästä eli vähimmäispalkasta. Kunkin opettajan henkilökohtaisen palkan määrän päättää työnantaja. Henkilökohtaisen palkan määrälle ei ole sopimuksessa asetettu ylärajaa.

Sopimuksessa on vähimmäispalkka jaettu seuraavien tekijöiden mukaan:

1. kalleusluokitus,
2. tehtävänimike ja
3. palveluvuodet.

Täyttä työaikaan tekevän (1 600 tuntia) kelpoisuusvaatimukset täyttävän opettajan vähimmäispalkka määräytyy ammattikorkeakouluja koskevan osion 3 §:n mukaan. Jos opettajan työaika on tätä lyhyempi, hänelle maksetaan osapalkkaa vahvistetun työajan suhteessa täyteen työaikaan (1 600 tuntiin).

Palkkaan vaikuttavat myös opettajan palveluvuodet. Vähimmäispalkka kuukaudessa määräytyy palveluvuosien mukaan. Palveluvuodet määräytyvät AVAINOTES:n yleisen osan 6 §:n 3–6 kohdan mukaisesti.

Tilastointia ja kustannuslaskentaa varten hinnoittelutunnukset on sopimuksessa jaettu kolmeen ryhmään: 1) tekniikkaan ja liikenteeseen, 2) kauppaan ja hallintoon ja 3) muihin koulutusaloihin. Jos ensisijainen koulutusala ei opettajan opetustehtävän perusteella selviä, työnantaja määrää koulutusalan.

Ammattikorkeakouluja koskevaan osioon kuuluville työntekijöille ei makseta erillistä vuosisidonnaista lisää, lomarahaa eikä lomapäiväkorvausta. Lomapäiväkorvauksen sijaan maksetaan tietyin edellytyksin kesävapaakorvausta.

5.2 Palveluvuosien vaikutus palkkaan

AVAINOTES:n palkkaliitteessä on määritelty ammattikorkeakoulun opettajien vähimmäispalkat, jotka sisältävät myös palveluvuosien vaikutuksen 5, 10, 15 ja 20 vuoden jälkeen. Ammattikorkeakoulun opettajalle ei siis makseta erikseen vuosisidonnaista lisää.

Palveluaika määräytyy AVAINOTES:n yleisen osan 6 §:n 3–6 kohtien vuosisidonnaista lisää koskevan määräyksen perusteella.

Vuosisidonnaiseen lisään oikeuttaa päätoimiseksi katsottava kotimainen ja ulkomainen palvelus opettajana tai rehtorina tai kokemus toimihenkilön tointa vastaavalla ammattialalla tai tehtävissä, joista on olennaista hyötyä toimihenkilön tehtävissä.

Eri palvelusaikoja vuosisidonnaista lisää varten laskettaessa otetaan huomioon ne kalenterikuukaudet, joiden aikana toimihenkilö on ollut saman työnantajan palveluksessa vähintään 18 kalenteripäivää.

Vuosisidonnaiseen lisään oikeuttavaksi ajaksi hyväksytään myös poissaolo, jolta toimihenkilölle on maksettu palkkaa tai sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa tai äitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa.

Opintovapaasta hyväksytään vuosisidonnaiseen lisään enintään 30 kalenteripäivää lomanmääräytymisvuoden ajalta. Edellytyksenä on, että toimihenkilö on opintovapaan jälkeen palannut välittömästi saman työnantajan palvelukseen.

5.3 Henkilökohtaisen peruspalkan määrittäminen

5.3.1 Yleistä

Työnantaja voi määrittellä opettajan henkilökohtaisen peruspalkan suuremmaksi kuin mitä AVAINOTES vähimmäispalkkana edellyttää. Henkilökohtaista peruspalkkaa määriteltäessä noudatetaan soveltuvin osin AVAINOTES:n palkkausluvun 13 §:n 1 ja 2 momenttia.

Esimerkki

Opettajan henkilökohtainen peruspalkka ylittää 10 palveluvuoden vähimmäispalkkatason, vaikka asianomaisella opettajalla on vain 3 palveluvuotta. Sopimuksen mukaan henkilökohtaista peruspalkkaa on pakko korottaa vasta 15 palveluvuoden jälkeen.

5.3.2 Saatavuuslisä

Ammattikorkeakouluja koskevan osion 8 §:n mukaan opettajan peruspalkan tasoon vaikuttaa myös muun muassa työvoiman saatavuus kyseisellä ammattialalla sekä paikkakunnan ja ammattialan yleiseen palkkatasoon liittyvät ongelmat. Nämä otetaan huomioon henkilökohtaista peruspalkkaa määrättäessä ja ovat osa henkilökohtaista peruspalkkaa.

5.3.3 Tekniikan alan saatavuuslisä

Sopimuspuolet ovat keskitetysti sopineet tekniikan alan opettajien saatavuuslisän määräytymisestä. Ammattikorkeakouluja koskevan osion 8 §:n 2 kohdan mukainen saatavuuslisä lasketaan tekniikan alan opettajalle, jos hänen tehtäviinsä kuuluu pääosin järjestää ammattiopintoja. Ammattiopintoihin luetaan lisäksi tekniikan matematiikka, fysiikka ja kemia, joihin näiden aineiden laajempi ja syvällisempi opetus tekniikan ammatillisen opetuksen viitekehyksessä perustuu.

Saatavuuslisä on euromääräinen, ja se lasketaan yliopettajan tai lehtorin vähimmäispalkasta kertomalla se sopimusmääräyksen mukaisella kertoimella.

Osa-aikaisilla ja epäpätevillä saatavuuslisä lasketaan vähimmäisosapalkasta ja/tai epäpätevyyssalenuksella alennetusta vähimmäispalkasta.

Saatavuuslisää ei enää makseta, jos opettaja siirtyy hoitamaan toisia tehtäviä, joissa hän ei enää järjestä pääosin tekniikan alan ammattiopintoja tai opeta pääosin tekniikan alan matematiikkaa, fysiikkaa tai kemiaa.

5.4 Päivä- ja tuntipalkan laskeminen

Päiväpalkka saadaan jakamalla varsinainen palkka asianomaisen kuukauden kalenteripäivien lukumäärällä. Tuntipalkka saadaan kertomalla varsinainen palkka 12:llä ja jakamalla tulos 1 600:llä (AVAINOTES:n ammattikorkeakouluja koskeva osio 4 §). Varsinainen palkka on määriteltä AVAINOTES 10 §:ssä.

5.5 Epäpätevän opettajan palkka

AVAINOTES:n ammattikorkeakouluja koskevan osion 3 §:n 5 kohdan mukaan epäpätevyysalennus voidaan tehdä sellaiselle opettajalle, jolla ei ole toimen kelpoisuusehdoissa säädettyä pätevyyttä. Sama koskee sellaista opettajaa, joka ei ole suorittanut vähintään 35 opintoviikon laajuista opettajankoulutusta tai vähintään 60 opintopisteen laajuista opettajankoulutusta. Epäpätevän opettajan vähimmäispalkka on 6–20 prosenttia pienempi kuin kelpoisen opettajan. Epäpätevyysalennuksen suuruuden päättää työnantaja.

Opettajankoulutuksen puuttumisesta tehtävä vähennys ei kuitenkaan koske asetuksen 259/1995 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettua ammattikorkeakoulun perustana olevasta ammatillisesta oppilaitoksesta siirtynyttä opettajaa.

6 Työaikakorvaukset ja -lisät

6.1 Työajan ylityskorvaus

Opettajalle maksetaan työajan ylityskorvausta, kun vuotuinen työaika ylittää 1 600 tuntia. Ylityskorvauksen maksaminen edellyttää, että täyden työajan ylittämisestä on etukäteen sovittu työnantajan aloitteesta. Työajan ylittämisestä voidaan sopia joko ennen työkautta tai työkauden aikana. Työajan ylityskorvaus maksetaan työaikasuunnitelman mukaisesti. Työajan ylityskorvaus ei ole varsinaista palkkaa.

Työajan ylityskorvaus lasketaan seuraavasti:

$$\left(\frac{\text{Varsinainen palkka} \times 12}{1\,600} \right) \times \text{lisätyötuntien määrä}$$

Alle 1 600 tunnin vuosityöaikaa tekevälle osa-aikaiselle opettajalle ei makseta työajan ylityskorvausta. Hänen palkkauksensa tarkistetaan muuttunutta työmäärää vastaavaksi.

6.2 Työajan ylityskorvaus työvuotta lyhyemmässä palvelussuhteessa

Jos opettaja on otettu työvuotta lyhyempään työsuhteeseen, työsuhde katsotaan kokoaikaiseksi (täysi työaika), jos sen työjaksojen työajaksi on vahvistettu keskimäärin 8 tuntia päivässä ja/tai 40 tuntia viikossa. Ylityskorvausta maksetaan täyden työajan (työviikot kerrottuna 40 tunnilla) ylittäviltä tunneilta.

Esimerkki

Henkilö palkataan kokoaikaiseksi (40 tuntia/viikko) lehtoriksi ajalle 17.9.–2.6. Hänen kuukausipalkkseen on määritetty 4 000 euroa. Työsuhteen pituus on 37 viikkoa, josta ammattikorkeakoulun työviikkoja on 33 ja vapaajaksoja 4.

Työsuhteen täysi työaika on 1 320 tuntia (33 työviikkoa x 40 tuntia). Työnantaja on vahvistanut opettajalle työaikasuunnitelmassa 1 380 tuntia. Lisätyötunteja kertyy siten 1 380–1 320 = 60 tuntia.

Lisätyökorvaus on siten $12 \times (4\,000 / 1\,600) \times 60 = 1\,800$ euroa.

Lisäksi maksetaan kesävanaakorvaus 165 työpäivältä (33 työviikkoa x 5 päivää per viikko). Koska työsuhde päättyy kesäkuussa, korvausperuste lasketaan kesäkuun kalenteripäivien lukumäärän mukaisena. Kesäkuun päiväpalkasta laskettuna kesävanaakorvaus on siten $(4\,000 \text{ e} / 30 \text{ pv}) \times 165 \text{ työpäivää} \times 0,18 = 3\,960$ euroa.

6.3 Lyhytaikaisessa työsuhteessa olevan kesävapaakorvaus

Mikäli opettaja otetaan työsuhteeseen työvuotta (12 kuukautta) lyhyemmäksi ajaksi, hänelle maksetaan jokaista työsuhteeseen sisältynyttä ammattikorkeakoulun työpäivää (ma–pe) kohden laskettu korvaus, joka saadaan kertomalla opettajan päiväpalkka luvulla 0,18. Arkipyhät eivät ole työpäiviä.

Jos opettajan työsuhteeseen sisältyy 2.5.–30.9. välille vahvistettuja kesävapaajakson päiviä, ne vähentävät maksettavaa korvausta. Työsuhteeseen mahdollisesti sisältyvät muut vapaajaksot eivät sen sijaan vähennä kesävapaakorvausta.

Määräyksen tarkoitus on korvata lukuvuotta lyhyemmäksi ajaksi otetulle opettajalle puuttuva kesävapaajakso.

Esimerkki 1

Opettajan työsuhde päättyy 31.5. ja siihen sisältyy 61 ammattikorkeakoulun työpäivää (ma–pe).

Opettajalle on työaikasuunnitelmassa vahvistettu yhden viikon kesävapaajakso toukokuun loppuun (ma–su, yhteensä 7 kalenteripäivää). Opettajan koko työaika on 480 tuntia (12 viikkoa x 40 tuntia) ja hänelle maksetaan työsuhteen päättyessä kesävapaan korvausta 4 päivältä (61 x 0,18 – 7 kalenteripäivää). Kesävapaakorvauksen suuruus on siis 4 x päiväpalkka.

Esimerkki 2

Opettajan työsuhde on edellisen esimerkin mukainen, mutta hänelle ei ole vahvistettu kesävapaajakso-päiviä. Tällöin opettajan koko työaika on 520 tuntia (13 viikkoa x 40 tuntia) ja hänelle maksetaan kesävapaakorvaus 11 päivältä (61 x 0,18).

6.4 Epämukavan työajan lisät

Illalla ja yöllä kello 18.00–07.00 välillä tehdystä työnantajan työaikasuunnitelmassa määräämästä työstä maksetaan 30 prosentin suuruista epämukavan työajan lisää. Lisä lasketaan ammattikorkeakouluja koskevan osion 4 §:n mukaisesta työajan ylityskorvauksesta.

Lauantaihin, sunnuntaihin tai arkipyhään työaikasuunnitelmassa määrätty työ on viikonlopputyötä, joka korvataan joko viikonloppu- tai arkipyhälisällä. Korvauksen suuruus on 50 prosenttia työajan ylityskorvauksen mukaisesta tuntipalkkiosta.

Ilta-, yö- ja viikonloppulisää ei makseta opettajan omavalintaiselta työajalta. Ilta-, yö- ja viikonloppulisää voidaan maksaa samasta työstä vain yhdellä perusteella. Opettaja ei siis voi saada kaksinkertaista lisää, vaikka opetus tapahtuisi viikonloppuiltana kello 18.00–07.00 välillä.

Epämukavan työajan lisät eivät ole varsinaista palkkaa. Niitä ei huomioida esimerkiksi työajan ylityskorvauksen laskemisessa. Epämukavan työajan lisistä voidaan sopia opettajan kanssa toisin.

Esimerkiksi iltalisä lasketaan seuraavasti:

$$\text{Tuntimäärä} \times 0,3 \times \left(\frac{\text{Varsinainen palkka} \times 12}{1\,600} \right)$$

7 Tekniikan laboratorio- ja harjoitteluinsinöörien työaika ja palkkaus

7.1 Kokonaistyoaika

Tekniikan laboratorio- ja harjoitteluinsinöörien työaika on kokonaistyoaika, joka on soveltuvin osin ammatikorkeakoulun toiminnalliset vaatimukset huomioon ottava toimistotyöaika (36 h 15 min / vko).

Kokonaistyoajassa olevien laboratorio- ja harjoitteluinsinöörien vuotuinen työaika riippuu asianomaisen henkilön vuosiloman pituudesta sekä siitä miten eri vuosina arkipyhät sijoittuvat kalenterille. Samallakin vuosilomaoikeudella vuotuinen työaika vaihtelee arkipyhien sijoituksen perusteella jonkin verran eri vuosina. Vuosiloma määräytyy AVAINOTES:n 4 luvun 17 § mukaisesti.

7.2 Vuotuisen työajan laskeminen

Vuotuinen työaika lasketaan vähentämällä kalenterivuoden päivistä (365 tai 366 päivää) lauantait, sunnuntait ja työaikaa lyhentävät arkipyhät (ma–pe) sekä kyseisen opettajan vuosilomapäivät (ma–pe). Näin saatu luku kerrotaan päivittaisen toimistotyöajan pituudella (7,25 h).

Esimerkiksi lukuvuonna 2015–2016 toimistotyöajassa (AVAINOTES 55 §) olevan työntekijän vuosi-työaika vuodessa on 23 työpäivän lomaoikeudella 1660 tuntia (229 päivää) ja pisimmällä 38 työpäivän lomaoikeudella 1 552 tuntia (214 päivää) vuodessa.

Laboratorio- ja harjoitteluinsinöörien kokonaistyoaika on sovittu joustavaksi eli työmäärä voi vaihdella lukuvuoden eri aikoina. Työaikamuoto ei mahdollista ylityötä, joten mahdollinen työajan ylitys tulee tasata viikkotyöaikaan (36 h 15 min) korkeintaan vuoden tasoittumisjakson aikana. Laboratorio- ja harjoitteluinsinööreille ei makseta erilliskorvauksia ilta- tai viikonlopputyöstä. Työaika tasataan esimerkiksi niin, että talvella työaika on pidempi ja kesällä vastaavasti lyhyempi.

7.3 Palkkaus

Tekniikan laboratorio- ja harjoitteluinsinöörien palkkausmuoto on kuukausittainen kokonaispalkkaus. Sopimuksessa on sovittu ainoastaan kuukausittaisen kokonaispalkkauksen alimmasta euromäärästä eli vähimmäispalkasta. Laboratorio- ja harjoitteluinsinöörien henkilökohtaisen palkan määrän päättää työnantaja. Henkilökohtaisen palkan määrälle ei ole sopimuksessa asetettu ylärajaa.

Palkkaan vaikuttavat kalleusluokitus ja tekniikan laboratorio- ja harjoitteluinsinöörin palveluvuodet. Vähimmäispalkka määräytyy palveluvuosien mukaan. Palveluvuodet määräytyvät AVAINOTES:n yleisen osan 6 §:n mukaisesti. Laboratorio- ja harjoitteluinsinöörien epäpätevyysalennukset määräytyvät AVAINOTES:n yleisen osan 5 §:n mukaisesti työnantajan määrittelemistä pätevyysvaatimuksista.

Edellä oleviin vähimmäispalkkoihin sisältyy lomarahaa osuus, joten erillistä lomarahaa ei makseta.

8 Ammattikorkeakouluja koskevan osion lisäksi sovellettavat AVAINOTES:n ja AVAINTES:n määräykset

8.1 AVAINOTES:n määräykset

Yleinen osa

- 1 §** Soveltamisala
- 2 §** Palkkausperusteet
- 6 §** Vuosisidonnainen lisä kansalaisopistossa, musiikkioppilaitoksessa ja ammatillisessa oppilaitoksessa (3–6 kohdat)
- 7 §** Henkilökohtainen lisä
- 8 §** Kielilisiä
- 9 §** Kielitaitolisiä
- 21 §** Sairausajan palkka
- 25 §** Luottamusmiesajankäyttö ja ajankäyttökorvaukset

8.2 AVAINTES:n määräykset

AVAINOTES:n piirissä olevan opetushenkilöstön työsuhteen ehtoihin sovelletaan soveltuvin osin AVAINTES:iä, jollei AVAINOTES:ssa ole sovittu tästä toisin.

Ammattikorkeakoulun yliopettajien, lehtoreiden ja tuntiopettajien osalta sovellettavaksi tulevat soveltuvin osin muun muassa:

- **Luku 1** Yleinen osa
- **Luku 2** Palkkaus
- **Luku 5** Työloma
- **Luku 6** Luottamusmiehet
- **Luku 7** Lomauttaminen ja työsuhteen päättymisen
- **Luku 8** Neuvottelumenettely
- **Liite 2** Matkakustannusten korvaukset

Tekniikan laboratorio- ja harjoitteluinsinöörien osalta sovellettavaksi tulevat soveltuvin osin mm.:

- **Luku 1** Yleinen osa
- **Luku 2** Palkkaus
- **Luku 3** Työaika
- **Luku 4** Vuosiloma
- **Luku 5** Työloma
- **Luku 6** Luottamusmiehet
- **Luku 7** Lomauttaminen ja työsuhteen päättymisen
- **Luku 8** Neuvottelumenettely
- **Liite 2** Matkakustannusten korvaukset

9 Säädöksiä

- Ammattikorkeakoululaki (932/2014)
- Asetus ammattikorkeakouluista (1129/2014)
- Hallintolainkäyttölaki (586/1996)
- Hallintolaki (434/2003)

- Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999)
- Työsopimuslaki (55/2001)

Lait, asetukset ja hallituksen esitykset löytyvät internet-osoitteesta www.finlex.fi.
(Ajantasainen lainsäädäntö, hallituksen esitykset)

Yhteystiedot

Avaintyönantajat Avainta ry

www.avainta.fi

toimisto@avainta.fi

Opetusalan ammattijärjestö OAJ ry

www.oaj.fi

etunimi.sukunimi@oaj.fi

